

LISA 3

PEIPSIÄÄRE VALLA KÜSITLUSE ANALÜÜS

Objekti aadress: *TARTU MAAKOND, PEIPSIÄÄRE VALD*

Tellijä: *PEIPSIÄÄRE VALLAVALITSUS*

Töö täitja: *KOBRAS AS*

Juhataja: *URMAS URI*

Projektijuht/planeerija: *TEELE NIGOLA*

Planeerija: *PIIA KIRSIMÄE*

Planeerija assistent: *KÄTLIN UMAL*

Kontrollis: *ENE KÖND*

Üldinfo

TÖÖ NIMETUS:	Peipsiääre valla ettevõtluse ja tööhõive analüüs
OBJEKTI ASUKOHT:	Tartumaa, Peipsiääre vald
TÖÖ EESMÄRK:	Küsitluse korraldamine ja analüüsi koostamine Tartumaa Peipsiääre vallale
TÖÖ LIIK:	Üldplaneering
TÖÖ TELLIJAJ:	Peipsiääre Vallavalitsus Tartu mnt 4, Alatskivi alevik 60201 Peipsiääre vald Tartu maakond
Kontaktisik:	Raimond Võimre Ehitusspetsialist Tel 5301 5887 raimond.voimre@peipsivald.ee
TÖÖ TÄITJAJ:	Kobras AS Registrikood 10171636 Riia 35, 50410 Tartu Tel 730 0310 http://www.kobras.ee
Projektijuht:	Teele Nigola - maastikuarhitekt-planeerija Tel 730 0310, 518 7602 teele@kobras.ee
Töö koostajad:	Piia Kirsimäe - kartograaf-geoinformaatik, planeerija Kätlin Umal - planeerija assistent
Konsultandid:	Urmas Uri - geoloog, keskkonnaekspert (KMH0046) Reet Lehtla - maastikuarhitekt-planeerija Noela Kulm - keskkonnaekspert Erki Kõnd - projektijuht, projekteerija
Kontrollijad:	Reet Lehtla - maastikuarhitekt-planeerija Ene Kõnd - tehniline kontrollija

Kobras AS litsentsid / tegevusload:

1. Keskkonnamõju hindamise tegevuslitsents:
KMH0046 Urmas Uri
2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise juhteksperdid:
Urmas Uri;
Teele Nigola
3. Hüdrogeoloogiliste tööde tegevusluba nr 379.
Hüdrogeoloogilised uuringud.
Hüdrogeoloogiline kaardistamine.
4. Maakorraldustööd. Tegevuslitsents 15 MA-k.
5. MTR-i majandustegevusteated:
 - Ehitusuuringud EG10171636-0001;
 - Ehitusprojekti ekspertiis EK10171636-0002;
 - Omanikujärelevalve EO10171636-0001;
 - Projekteerimine EP10171636-0001.
6. Maaparandusosalal Tegutsevate Ettevõtjate Registri (MATER) registreeringud:
 - Maaparandussüsteemi omanikujärelevalve MO0010-00;
 - Maaparandussüsteemi projekteerimine MP0010-00;
 - Maaparanduse uurimistöo MU0010-00;
 - Maaparanduse ekspertiis MK0010-00.
7. Muinsuskaitseameti tegevusluba E 377/2008. Vastutav spetsialist Teele Nigola (VS 606/2012, tähtajatu). Ehitismälestiste, ajaloomälestiste, tööstusmälestiste ja UNESCO maailmapärandi nimekirja objektidel konserveerimise ja restaureerimise projektide ning muinsuskaitse eritingimuste koostamine, uuringud ja muinsuskaitsealine järelevalve (sh muinsuskaitsealadel) maastikuarhitektuuri valdkonnas.
8. Veeuuringut teostava proovivõtja atesteerimistunnistus (reoveesetest, pinnaveest, põhjaveest, heit- ja reoveest proovivõtmine) Noela Kulm - Nr 1536/18, Tanel Mäger – Nr 1535/18.
9. Kutsetunnistused:
 - Diplomeeritud mäeinsener, tase 7, kutsetunnistus nr 095665 – Urmas Uri;
 - Diplomeeritud mäeinsener, tase 7, kutsetunnistus nr 116662 – Tanel Mäger;
 - Volitatud hüdrotehnikainsener, tase 8, kutsetunnistus nr 106122 – Erki Kõnd;
 - Volitatud hüdrotehnikainsener, tase 8, kutsetunnistus nr 131647 – Oleg Sosnovski;
 - Diplomeeritud hüdrotehnikainsener, tase 7, kutsetunnistus nr 120446 – Martin Võru;
 - Diplomeeritud hüdrotehnikainsener, tase 7, kutsetunnistus nr E000481 – Ervin R. Piirsalu;
 - Diplomeeritud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener, tase 7, kutsetunnistus nr E000482 – Ervin R. Piirsalu;
 - Diplomeeritud hüdrotehnikainsener, tase 7, kutsetunnistus nr E004017 – Kert Kartau;
 - Diplomeeritud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener, tase 7, kutsetunnistus nr E004029 – Kert Kartau;
 - Volitatud maastikuarhitekt, tase 7, kutsetunnistus nr 142815 – Teele Nigola;
 - Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7, kutsetunnistus 109264 – Teele Nigola;
 - Geodeet V (EKR tase: 7), kutsetunnistus nr 083232 – Ivo Maasik;
 - Geodeet V (EKR tase: 7), kutsetunnistus nr 083233 – Marek Maaring;
 - Maakorraldaja, tase 6, kutsetunnistus nr 141508 – Ivo Maasik;
 - Markšeider, tase 6, kutsetunnistus nr 135966 – Ivo Maasik.

SISUKORD

1 SISSEJUHATUS	5
2 ÜLDINFO	6
3 TURISM	7
3.1 TURISMI ARENDAVAD TEGEVUSED.....	7
3.2 PEIPSIÄÄRE VALLA VAATAMISVÄÄRSUSED JA KAUNID VAATED.....	8
4 ELUOLU	9
4.1 SOOVITUD UUED LIIKUMISSUUNAD JALGRATTAGA.....	12
4.2 PEIPSI JÄRVE LIGIPÄÄSETAVUS	12
4.3 PEIPSIÄÄRE VALLA KESKKONNA SUURIMAD VÄÄRTUSED.....	13
5 KOKKUVÕTE	14

1 Sissejuhatus

AS Kobras ja Peipsiääre Vallavalitsus viisid valla elanike seas läbi küsitluse, leidmaks sisendi pakkumaks parimat võimalikku ruumilist lahendust kogukonnale meeldiva elukeskkonna loomiseks. Antud küsitluse tulemusi kasutatakse ära Peipsiääre valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisel.

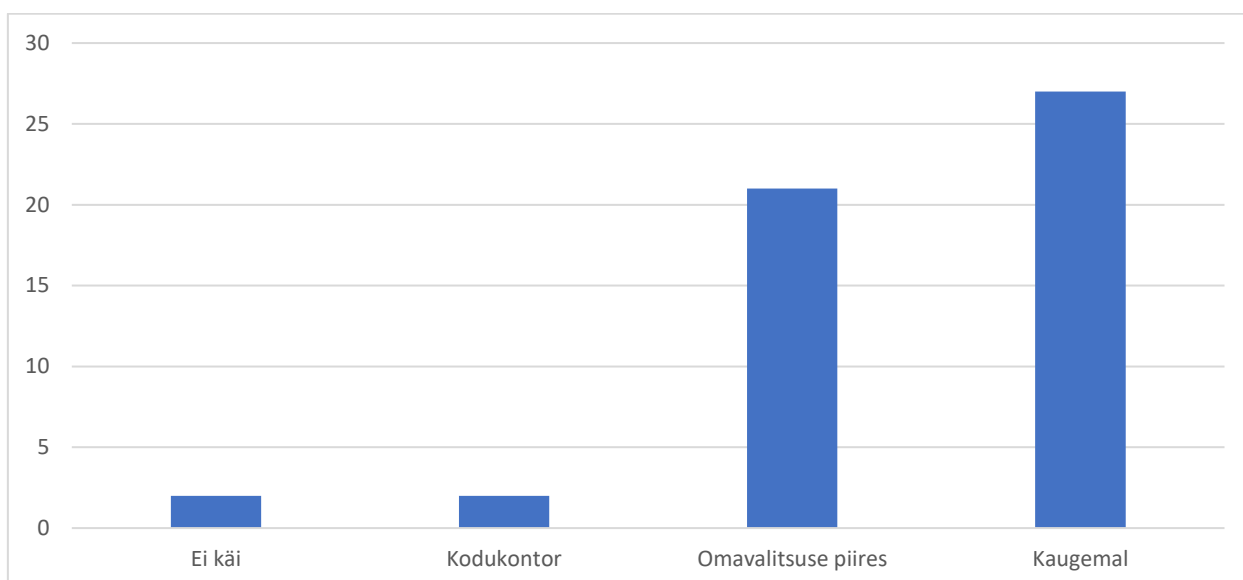
Küsitlus oli veebipõhine ning küsitlusleht ilmus ka kahel korral vallalehes - Peipsiääre teataja. Vastata oli võimalik 1. augustist kuni 18. novemberini 2019. Küsitlus jagunes kolmeks osaks: üldinfo, turism ja eluolu ning koosnes 14 küsimusest, millest 3 olid valikvastusega ning ülejäänud eeldasid vastajalt kirjalikku vastust.

Veebis vastas küsitlusele 54 inimest, vallalehes ilmunud küsitluslehele laekus 2 vastus, mis teeb vastanute protsendiks umbes 1% Peipsiääre valla elanikest (13 meest, 43 naist).

2 Üldinfo

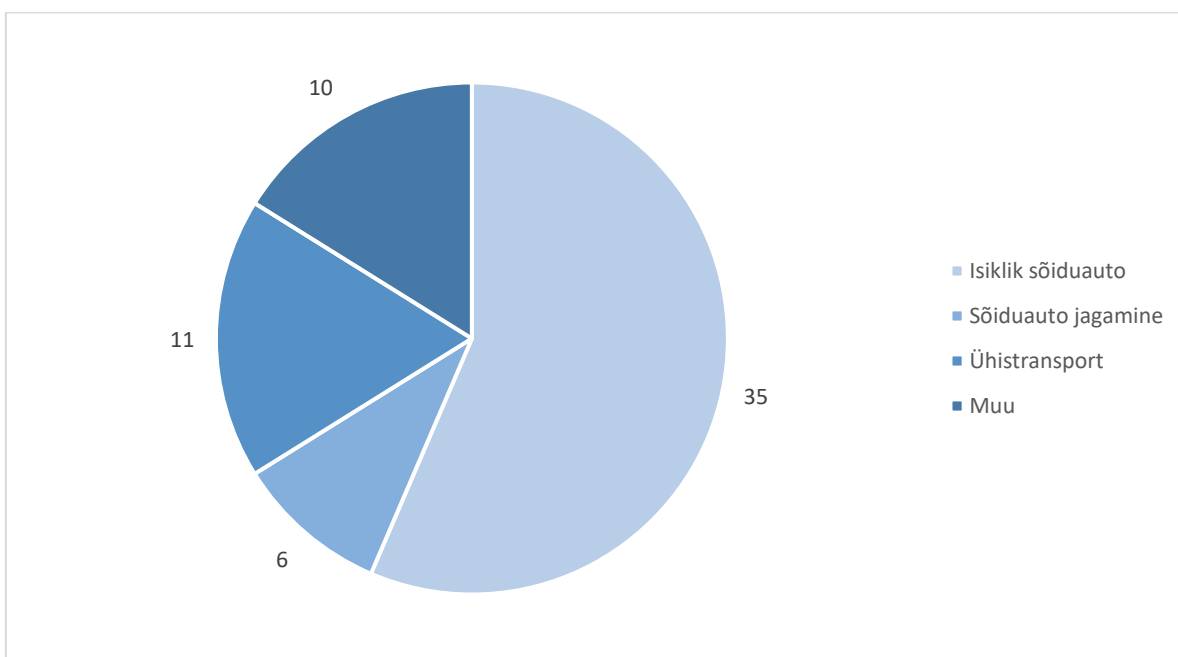
Üldinfo küsimuste blokis küsiti vallaelanike sugu, vanust, nende elukohta ning uuriti töörände ja transpordi eelistuste kohta. Vastanute vanusevahemik oli 23 kuni 67, aktiivsemaid vastajad olid vanusegrupis 30-40 aastat (18).

Kokku kõigist vastanutest töötas või õppis oma kodukohas 21 inimest ning kodukohast eemal natuke rohkem – 27 inimest (skeem 1). Enim vastanuid olid Alatskivilt, kellest enamus töötas oma kodukohas. Vastanutest 2 käisid elukohast kaugemal koolis ning kaks olid pensionil. Loetletud täpsustuste põhjal joonistub töö- ja kooli tõmbekeskusena Tartu, kuhu vastanutest igapäevaselt suundub 18. Lisaks kordusid töö ja kooli sihtkohtadena Alatskivi, Mustvee ja Tallinn. Külades nagu Haapsipea, Kadrina, Kuningvere, Lahepera, Piirivarbe, Pilpaküla, Põdra, Sassukvere, Savastvere, Selgise, Sipelga ja Vara käisid kõik vastanud kodukohast kaugemal tööl või koolis.

Skeem 1. Töö ja õpingutega seotud ränne.

Tööle ja kooli jõudmiseks eelistatakse kasutada enam isiklikku sõiduautot (skeem 2). Vastuse „muu“ valinud liikusid enim jala (5), tööautoga (3) või jalgrattaga (1).

Skeem 2. Transpordieelistused.

3 Turism

Turismi alased küsimused keskendusid Peipsiääre valla elanike ootustele turismi arendamise vajalikkuse kohta. Elanikelt küsiti, mis tegevused ja kuidas aitaksid kaasa turismi arendamisele. Millised on Peipsiääre vallas avanevad huvitavad või toredad vaated, mida tuleks kindlasti hoida ning milliseid kohti näitaksid valla elanikud oma külalistele?

Küsitlusele vastanutest enamus leidis, et turismi arendamine on oluline, põhjendades seda peamiselt lisatuluna vallale, piirkonnas ettevõtluse toetamise ja uute töökohtade loomisega. Antud küsimus tõi välja, et turismivaldkond on juba praegugi oluline elatusallikas paljudele. Turismiga seotud ettevõtlust ja teenuste osutamist nähakse põhilise töödandjana, mis soosiks uute, kodulähedaste töökohtade lisandumist. Vastustest selgus ka ootus turismile kohalik elu elavdamisel (ka maapiirkondades). Samuti leiti, et on hea näha, et Peipsiääre vald huvitab turiste ning seeläbi suudab vald meelitada ka uusi inimesi, kes võivad tänu piirkonnas aset leidavatele festivalidele ja üritustele avastada: „Oi kui toreda koha, kus elada.“

Väärtuspõhised vastused tõid välja, et Peipsiääre vallal on soodne asukoht ning looduse poolt palju antud. Tegemine on ilusa ja atraktiivse piirkonnaga, millel on huvitav ajalugu ja milles on lõimunud mitu kultuuri.

3.1 Turismi arendavad tegevused

Turismi arendavate tegevustena loetlesid vastanud vallaelanikud, mis tegevused ja kuidas võiks aidata kaasa turismi arendamisele Peipsiääre vallas. Tegevused on järgnevad:

- **Omavalitsuse roll:** soodne hoiak turismi ja avatus koostööle, turismisündmuste reklaam ja korrektne (pidevalt uuenev) info valla lehel, erinevad toetusmeetmed, kinnisvara rendi- ja müügisoodustused, vajaliku teabe pakkumine, kultuurisündmuste korraldamine.

- **Ligipääsetavuse parandamine:** parem pääs Peipsi järvele ning järveäärsetele aladele, sadama- ja parkimiskohtade tagamine, teedevõrgustiku korrastamine, kergliiklusteede rajamine, teeviidad turistide liikumise suunamiseks ja abistamiseks.
- **Rahaline toetamine:** ettevõtlustoetused, projektitoetused ürituste korraldamiseks, läbimõeldud toetuspoliitika.
- **Koolitused:** turismiettevõtetele ja alustavale ettevõtjale suunatud teave ja koolitused; omavalitsuseülene koostöö turismivaldkonnas kogunud ja valdkonnas edukate ettevõtjatega.
- **Toitlustus- ja majutusettevõtete roll:** pakkuda aastaringset teenust, kasvatada antud teenusepakkujate hulka, laiendada antud teenuste pakkumise areaali, kasutusest välja langenud hoonete kasutuselevõtmine toitlustus- või majutuskohtadena, suuremat Peipsile orienteeritust (SPA rajamine Peipsi äärde).
- **Kohaliku toidu- ja tarbekauba ja käsitöö müük.**
- **Aastaringse turismi arendamine.**
- **Reklaamimine:** kohalike kultuurisündmuste reklaam meedias, trükiste ja promoklippide valmistamine ja levitamine, juba olemasolevate väärtuste reklaamimine (muuseumid, kultuur jt).
- **Olemasolevate turismisihtkohtade arendamine:** olemasolevatele vaatamisväärtustele ja hästi organiseerunud sihtpunktidele (Sibulatee, Peipsi toidutänav) lisaks soovitakse olemasolevate puhkealade heakorrastamist ja uute puhkealade loomist.
- **Eheduse säilitamine:** piirkondade eriilmeliste miljööde säilitamine (Sibulatee ridakülad).
- **Väliturismi edendamine.**

3.2 Peipsiääre valla vaatamisväärsused ja kaunid vaated

Populaarseima vaatamisväärsusena tuli välja Alatskivi loss, mille töid välja pea pooled vastanuist (tabel 1). Vaatamisväärsused ja kaunite vaadetega kohad kattusid osaliselt.

Tabel 1. Peipsiääre valla vaatamisväärsused ja kaunid vaated.

Asukoht	Vaatamisväärsus (mainimiste arv)	Kaunid vaated (mainimiste arv)
Alatskivi	<ul style="list-style-type: none"> • Alatskivi loss (22); • matkarada (7); • Peipsi järve ümbrus ja park (4); • alevik (3); • Kalevipoja säng (3); • Looduskesksus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alatskivi loss ja lossipark (16); • Peipsi järve ümbrus (sh ümber järve kulgev matkarada) (5); • Kalevipoja säng (4); • Alatskivi kirik (2); • alevik, linnamägi, õunaaed.
Kallaste	<ul style="list-style-type: none"> • liivakivipaljand (6); • linn (3); • vaatetorn (3); • Kallaste Vanausuliste Muuseum, kalmistu, loodus. 	<ul style="list-style-type: none"> • liivakivipaljand (14); • Kallaste (2); • Peipsi järvekallas (2); • vaatetorn.
Pala	<ul style="list-style-type: none"> • suusarajad, terviserajad (2); • mõisakompleks, paisjärv. 	<ul style="list-style-type: none"> • suusarajad, loodusrajad (2); • küla, Sõõru vaatetorn ja metsad.
Sibulatee	<ul style="list-style-type: none"> • Kolkja (9); • Varnja (6); • vanausuliste ridaküla (3); • Kasepää (2); 	<ul style="list-style-type: none"> • sibulatee külad (Kasepää, Kolkja, Varnja) (11); • Kolkja vanausuliste elamud.

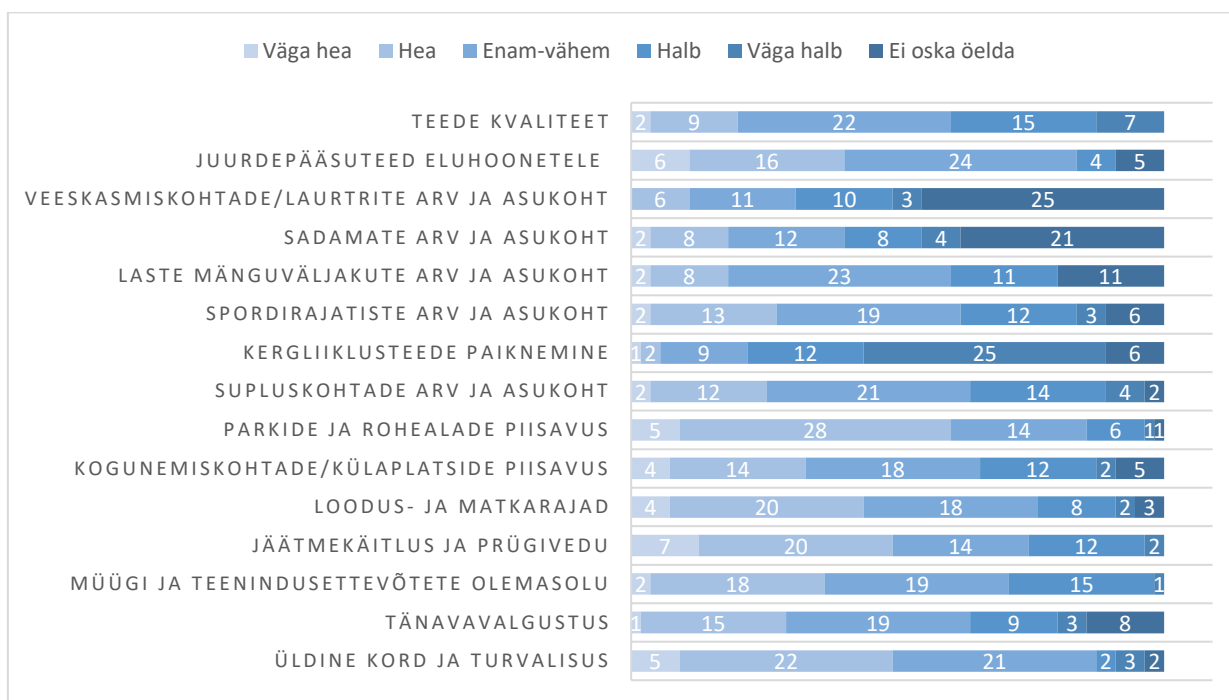
	<ul style="list-style-type: none"> • Kolkja Vanausuliste Muuseum (2); • sibulapeenrad (2). 	
Muu	<ul style="list-style-type: none"> • Peipsi järv (9); • Peipsi rannad (4); • Nina küla (3); • Emajõe Suursoo (2); • Välggi metsad (2); • Kargaja jõgi, Kodavere kirik, kodulähedane mets, Koosa järv, Liivi Muuseum, matkarajad, Padakõrve sipelgate kuningriik, Praaga, 3 kultuuri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Peipsi järve kaldad (13); • Nina küla tuletorn (3); • Nina küla (talvel jäämäed) (2); • Vara mõisapark (2); • Kallaste sadam, Kargaja jõgi, Kodavere rand, Koosa järv, Kuningvere järv, kõikide järvede ümbrused, looduskaitsealad, looduslikud vaatamisväärsused, matkarajad, metsad, Mustjärv, Padakõrve sipelga kuningriik, Sadamate arendused, vaated suurelt maanteelt, Välggi metsad.

Vaatamisväärsuste puhul võib eeldada, et lähtuti olemasolevatest väärtustest, kus oleks külalisele midagi näidata või pakkuda, seetõttu on nimekirjas ka mitmeid muuseume ja objekte, mis kaunite vaadete loetelust puudusid. Kaunite vaadete puhul olid populaarsed Alatskivi loss koos pargiga, Kallaste liivakivipaljand, Sibulatee külad ja Peipsi kaldad. Kaunite vaadete nimetamise puhul lähtuti lisaks olemasolevatele ka potentsiaalsetest kohtadest. Selgitusena toodi välja, et vaated on tihti võsastunud ning korduvalt vastati, et järvekaldad pole hooldatud, tihti puudub ligipääs kaldaalale. Samuti toodi välja hirm erinevate loodus- ja muinsuskaitseliste piirangute ees, mis võiks mõjuda pärssivalt ettevõtlusele ja arendustegevusele.

4 Eluolu

Eluolu küsimuste blokk uuris elanike rahulolu elu-olu erinevate valdkondadega, samuti vajadust uute liikumisvõimaluste kohta (jalgsi- või jalgrattaga), ligipääsetavust Peipsile ning Peipsiääre suurimate väärtuste kohta.

Positiivselt hinnati Peipsiääre valla parke ja rohealasid ning üldist korda ja turvalisust (skeem 3). Kõige vähem oldi rahul kergliiklusteede paiknemise ja teede kvaliteedi kohalt. Arvamus puudus või ei osatud vastata nii veeskamiskohtade, lautrite ja sadamate arvukuse ja asukoha kohta.

Skeem 3. Hinnang valla elu-olule.

Vallaelanikel, kes elu-olu küsimustiku lahtritesse hinnangu halb või väga halb märkisid, paluti oma seisukohta kommenteerida. Tagasiside temade kaupa oli järgmine:

- 1. Teede kvaliteet:** 22 vastanut¹ hindas olukorra halvaks või väga halvaks. Põhjused nimetati katkiseid ja pidevat parandamist nõudvaid teelõike, tolmu- ja kruusateed, vähest teedehooldust ja tolmutõrjet. Probleemsete kohtade ja lõikudena mainiti:

 - Kokora ja Alatskivi vaheline tee („vajab pidevat parandamist, mida ei tehta“, „ei kannata kriitikat“, „kehv ja auklik“);
 - Pala kohalikud teed („hooldamata ja auklikud“)
 - kruusateedele tolmu- ja kruusakatted („valla enda teed vajavad suuremat hoolt. Kruusateed vajaksid kindlasti tolmu- ja kruusakatet. Vald võiks olla elaniku poolt selles küsimuses ja isegi riigiteele tolmutõrjet teha (terve suvi on tolmu- ja kruusapilv õuel olnud)“);
 - Aovere-Kallaste-Omedu tee („Kallaste mnt on ikka väga katkine enne Alatskivile jõudmist Tartust tulles“).
- 2. Juurdepääsuteed eluhoonetele:** halvaks hindas antud punkti 4 vastanut.
- 3. Veeskamiskohtade/laurrite arv ja asukoht:** halvaks või väga halvaks hindas antud punkti 13 inimest. Põhjused toodi välja, et:

 - veeskamiskohad asuvad enamasti eramaadel;
 - tavainimesel pole või on väga piiratud võimalused Peipsi järvele paadi sisse laskmisel;
 - juurdepääs Emajõe Suursoole on puudulik;
 - Kargaja jõgi vajab puhastamist.

¹ Kokku vastas küsitlusele 56 inimest.

4. **Sadamate arv ja asukoht:** halvaks või väga halvaks hindas antud punkti 12 inimest. Põhjustena mainiti turistide ning kohalike paate ja jahte teenindavate sadamate puudust (rohkem leidub kalasadamaid, mis on kohalikule suletud).
5. **Laste mänguväljakute arv ja asukoht:** 11 vastanut leidis olukorra olevat halb. Põhjusena toodi mänguväljakute nappus (Pala) ja väikelastele suunatud tegevuste puudus.
6. **Spordirajatiste arv ja asukoht:** 15 vastanut andis hinnangu halb või väga halb. Põhjustena toodi Alatskivi puhul välja aastaringse (täiskasvanutele suunatud) sportimisvõimaluse puudumine, puudub jõusaal, korralik staadion, siseruumides treenimise võimalus.
7. **Kergliiklusteede paiknemine:** halvaks või väga halvaks 37 vastanut. Põhjustena nimetati kergliiklusteede üleüldist puudumist või nende lühidust - eksisteerivad juppadena.
8. **Supluskohtade arv ja asukoht:** 17 vastanut hindasid olukorda halvaks või väga halvaks. Põhjusena toodi rohked eramaa sildid, mis piiravad ligipääsu veekogudele (Ranna). Samuti toodi esile halvas seisus veekogud (Vara paisjärv) või supluskohtade puudus teatud piirkondades (Kusma, Kallaste-Omedu, Vara, Alajõe, Pala). Probleeme on ligipääsuga Peipsile.
9. **Parkide ja rohealade piisavus:** 6 vastanut andis hinnangu halb. Ainsa põhjendusena toodi välja, et rohealad võiks rohkem niita ja koristada.
10. **Kogunemiskohtade/külaplatside piisavus:** hinnangu halb või väga halb andis 14 vastanut. Põhjustena tuuakse välja külaplatside ja lõkkekohtade puudus väiksemates küldes ning kohati ka vähene aktiivsus.
11. **Loodus- ja matkarajad:** halvaks või väga halvaks hindas olukorra 10 vastanut. Põhjustena toodi olemasolevate matkaradade hooldusvajadus. Samuti leiti, et loodus- ja matkaradu võiks alati rohkem olla ning enam ka toetada loodusturismi.
12. **Jäätmekäitlus ja prügiveedu:** 14 vastanut hindas olukorra halvaks või väga halvaks. Põhjustena toodi välja:
 - jäätmejaama puudumine või sobimatud lahtiolekuajad;
 - tasuliste jäätmete äraandmise kampaaniate vähesus;
 - üleajavad või harva tühjentavad konteinerid;
 - vallaelanike motivatsioon prügi sorteerida on väike, kui jäätmeid tuleb eraldi vedada, teadmata kas neid on võimalik ära anda või konteinerisse jätta.Probleemsete kohtadena nimetati Alatskivi, Kusma, Pala ja Põdra.
13. **Müügi- ja teenindusettevõtete olemasolu:** 16 vastanut hindas olukorra halvaks või väga halvaks. Põhjustena toodi turu puudumine, väikepoodide kauba kehv valik. Samuti mainiti negatiivsena postkontori kadumist (Vara) ja eelistust tuua toidukaup linnast.
14. **Tänavavalgustus:** 12 vastanut hindas olukorda halvaks või väga halvaks. Tänavavalgustus on piirkonniti puudulik ning ei taga turvalist koduteed.
15. **Üldine kord ja turvalisus:** 5 inimest hindas olukorda halva või väga halvana. Põhjustena toodi vähene probleemidega tegelemine ja politsei pikk kohalejõudmise aeg. Eraldi mainiti probleemina Vara külas korda rikkuvaid joodikuid.

4.1 Soovitud uued liikumissuunad jalgrattaga

Antud küsimus sai väga rohke vastukaja. Leiti, et kergliiklusteid võiks rajada kõikjale suuremate asustuse vahele, sest maanteed ääres ei ole meeldiv ega turvaline liigelda, eelkõige vanainimestel ja lastel. Kergliikluste vajalikkust põhjendati nii tervislike eluviiside propageerimise kui liiklejate ohutuse tagamisega. Leiti, et kergliiklusteed võiks kulgeda koolide, spordi-, huvi ja noortekeskusteni ning neid peaks rajama sinna, kus on peresid ja lapsi. Eraldi toodi välja just laste ohutus ja kergliiklustee potentsiaal laste liiklemise hõlbustamiseks (ujuma minek, rula, ratta või rulluiskudega sõit).

Kõige rohkem mainiti jalgratta- ja jalgteede vajalikkust Alatskivi-Kallaste, Alatskivi-Koosa ja Alatskivi-Kokora lõigul. Alatskivi-Kallaste kergliiklustee puhul leiti, et seda saaks rekreatiivsetel eesmärkidel kasutada mõlema koha elanikud.

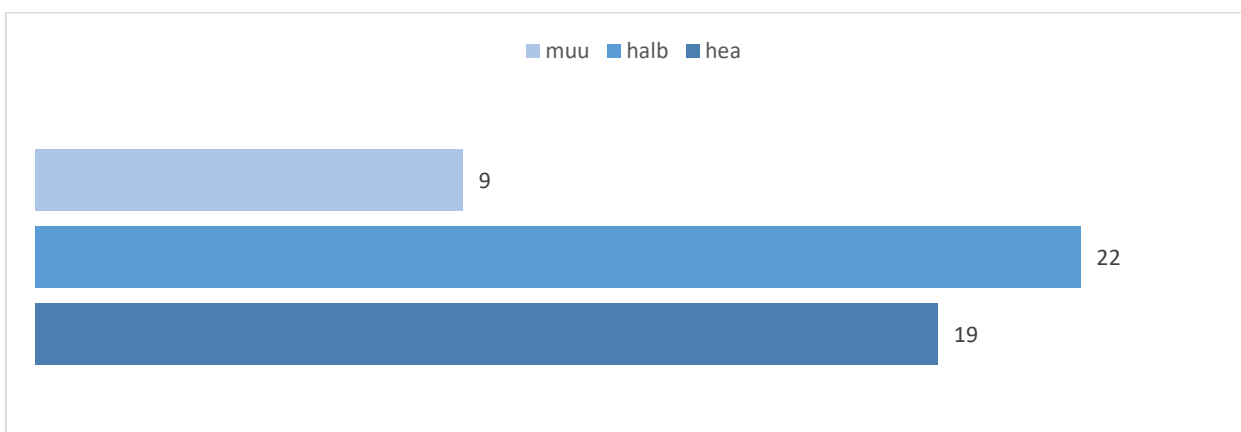
Tabel 2. Soovitud jalgratta- ja jalgteede tee lõikude kaupa.

Tee lõik	Mainimised
Alatskivi-Kallaste	20
Alatskivi-Koosa	15
Alatskivi-Kokora	10
Kokora-Pala	6
Kodavere-Pala	6
Kallaste-Kodavere	5
Koosa-Vara	5
Alatskivi -Kolkja	4
Kokora-Pala	4
Koosa-Varnja	3
Alatskivi-Nina	2
Pala-Kadrina	2
Kolkja-Kasepääs	1
Kasepää-Varnja	1
Sipelga-Kolkja	1

Üksikute mainimistena toodi välja ka Kolkja-Kasepää, Kasepää-Varnja ja Sipelga-Kolkja tee lõigud. Eraldi saab välja tuua Alatskivi-Mustvee suunalise kergliiklustee, mida ettepaneku tegija põhjendab arvukate turistidega, kes seda marsruuti sõidavad ning ka kohalikega, kes marsruudist erinevaid lõike igapäevaselt läbivad.

4.2 Peipsi järve ligipääsetavus

Küsitlus uuris valla elanikelt, kui ligipääsetav on Peipsi järv neile kui kohalikele. Enamus vastanuid leidis, et juurdepääs on piiratud (joonis 5). Põhjendustest johtub, et märkimisväärselt rohkem võiks olla kohti, kus pääseks järveni. Neli vastanut toovad välja eramaa siltide ja sissesõidukeelu märkide rohkuse. Probleemse kohana mainitakse Nina ja Rootsiküla. Lisaks toodi välja hulkuvate koerte probleem, mis takistab randa minekut.

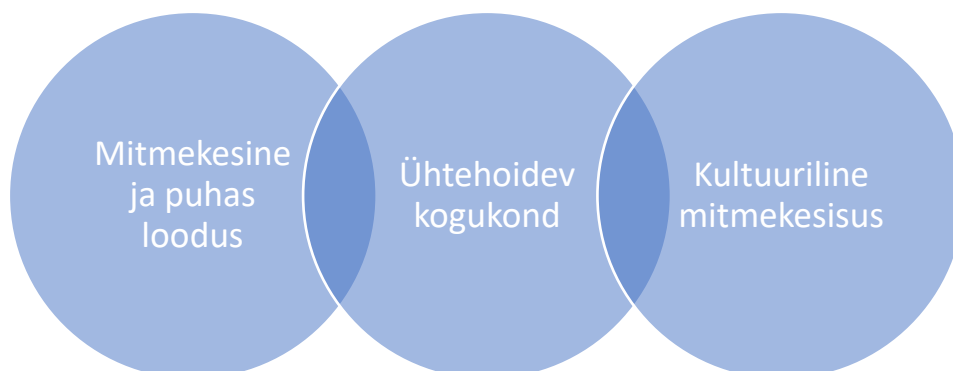

Joonis 5. Peipsi ligipääsetavus kohaliku elaniku jaoks.

Ligipääsetavust positiivselt hinnanud põhjendasid oma vastust heade randadega Kolkjas ja Kallastel, leiti et kui Peipsi äärde kohale sõita, siis hetkel on piisavalt ligipääsukohti. Muu vastusevariandi vastanud leidsid, et ligipääsetavus sõltub väga kohast ning kahjuks osades kohtades ligipääs puudub või on eramaa tõttu piiratud. Ligipääs võiks olla parem, ent soovitakse ka Peipsi rannaalade koristust ja pikemaid rannaalaid.

4.3 Peipsiääre valla keskkonna suurimad väärtused

Valla elanikel paluti vastata küsimusele, mis on nende jaoks Peipsiääre valla keskkonna suurimad väärtused. Vastanud väärtustasid mitmekesist ja puhast loodust, ühehoidvat kogukonda ja valla ajalugu ning kultuurilist mitmekesisust (joonis 6).

Joonis 6. Peipsiääre valla keskkonna suurimad väärtused.

Looduskeskkonnas hinnatakse puhast ja puutumata loodust – rabasid, soid (Emajõe Suursoo), nii väikejärvi (Kuningvere, Alatskivi, Koosa) kui Peipsit ja selle kalavaru. Korduvalt mainiti ka rohelist ja metsade rohkust (Välgi, Pala) ning olemasolevaid matka- ja terviseradu ning häid seene- ja marjametsi (Pala).

Keskkonna väärtusena toodi välja ka ühehoidev kogukond – vastustest joonistus välja, et Peipsiääre elukeskkonda peetakse rahulikuks ja turvaliseks. Tunnustati valla vähest rahvast, kes pingutavad kohaliku elu edendamise nimel.

Kultuurilise mitmekesisuse hulka koondus nii paikkondade ajalugu kui sellest lähtuvad kultuuriväärtused – Alatskivi loss ja park, mõisapargid ja kirikud, ridakülad oma eheduses.

5 Kokkuvõte

Kobras AS ja Peipsiääre Vallavalitsuse läbiviidud küsitlusele vastas ligi 1% valla elanikest. Veebiküsimustiku 14 küsimust sai 53 vastust. Paberlehes kahel korral ilmunud küsitlusele laekus kaks vastust, vastuste vähesus võis olla tingitud vastuselehe õigesse kohta toimetamise ajakulukusest. Kuna ajaleht Peipsiääre Teataja ilmub ka osaliselt venekeelsena, oleks ankeedi edukus ehk suurem kakskeelsena.

Vastanuid leidis 24 erinevast paigast, kõige aktiivsemalt vastasid noored, naisterahvad ja Alatskivi elanikud. Üks vastanu ei olnud Peipsiääre vallast, nimetades oma elukohana Tartu. Igapäevane pendelränne vastanute seas oli suur – 18 inimest vastanutest sõidab iga päev Tartusse tööle, üks neist ülikooli. Enam kui pooled vastanutest kasutavad eelistatud transpordivahendina isiklikku sõiduauto, 11 nimetas eelistusena ühistranspordi. Isikliku sõiduauto kasutamise eelistamine ühistranspordile võib olla tingitud mugavusest kui ka ühistranspordi kättesaadavusest või graafiku sobivusest.

Turismi arendamist koduvallas peeti väga oluliseks tuues välja argumentidena tulu vallale ja uute töökohtade lisandumine. Välja toodi ka sõltumine turismist, kuna vallas puuduvad suuremad tööstus jt ettevõtted, mis pakuksid piisaval arvul töökohti kohalikele. Toodi välja turistide eelistatavad sihtkohad nagu Sibulatee, Alatskivi loss ja Peipsi järv, mida hinnatakse kõrgelt ka kohalike poolt. Soovitustena toodi välja turismiobjektide ligipääsetavuse parandamine, olemasolevate kohtade arendamine ning eheduse säilitamine.

Ligipääsetavus oli oluline teema ka eluolu puudutavas küsimuste blokis. Küsimustele vastanud hindasid teede kvaliteeti ja kergliiklusteede paiknemist halvaks, tuues välja tugevad puudused nii teede seisukorras kui ka nõudluse kergliiklustee järgi, mis muudaks kohalike, sh hulgas koolilaste igapäevased käigud turvalisemaks. Keskkonna suurimate väärtustena toodi välja mitmekesine ja puhas loodus, ühtehoidev kogukond ja kultuuriline mitmekesisus. Neid väärtusi saab tugevdada ja alal hoida lahendades elu-olu lõigus välja toodud murekohad.